

mer af Udvalget stillede Ændringsforslag samt med et Par Ord omtale nogle af de Samraad, som have fundet Sted. Hvad nu det første Ændringsforslag angaar, har jeg allerede i Gaar ved de mere almindelige Bemærkninger, jeg da gjorde, for en væsentlig Del angivet min Stilling til dette Ændringsforslag, og dem, der hænge sammen, nemlig Ændringsforslagene Nr. 1, 2 og 30. Hvad Ændringsforslaget Nr. 1 angaar, vil dette, om det vedtages, ikke forandre Stillingen mellem Folkeskolen og de lærde Skoler, idet Lovforslagets § 1 vil komme til at lyde paa, at de lærde Skolers Undervisning knyttes til Folkeskolens, kun at der udskydes Ordene „for Børn i 11—12 Aars Alderen“. I § 1 nævnes nemlig blot et Undervisningstrin, men hvis De Herrer med Deres Ændringsforslag ville opnaa noget, maatte de have foretaget Ændringen til § 14, som omhandler Alderen for Optagelsen i disse Skoler. Det have De Herrer imidlertid ikke gjort, og derfor vil, som sagt, Ændringsforslaget, om det bliver vedtaget, heller ikke virke i den Retning, som De Herrer antage. Jeg maa imidlertid holde paa, at dette Ændringsforslag ikke vedtages, idet jeg lægger fortrinlig Vægt paa, at det udtrykkelig nævnes i Lovforslaget, paa hvilket Udviklingstrin det er, den lærde Skole skal optage sine Elever.

Hvad Ændringsforslaget under Nr. 2 angaar, da har det mere positiv Betydning, idet det udtrykkelig skal fastslaaes ved Ændringen; at Mellemskolen kan indrettes med 2, 3 eller 4 etaarige Klasser. Mellemskolen, som her er Tale om, er Statens Mellemskole. Det er jo Statens Skoler, Lovforslagets § 2 angaar. Først naar vi komme til § 18, komme vi til de private Skoler. Det, Forslagsstillerne ville have naaet ved Vedtagelsen af Ændringsforslaget, er, at Statens Skoler skulle indrettes paa forskellig Maade med enten 2, 3 eller 4 etaarige Klasser. Hvem der skal afgøre det, staar der intet om, men det maa vel være Ministeren, der skal afgøre det. Følgen bliver, at nogle af Statens Skoler ville faa 5 Klasser, andre 6 og atter andre 7 Klasser. Det vil blive meget forskelligt. Nu vilde det være rart nok, naar Forslagsstillerne ønskede, at Tinget vedtog dette Ændringsforslag, at der udtrykkelig gjordes opmærksom paa, hvilke Skoler de have tænkt sig skulde have 2, hvilke 3 og hvilke 4 etaarige Klasser, at det ikke blev helt vilkaarligt, saa intet Menneske vidste, hvorledes Statens Skoler skulde indrettes for Fremtiden. Det er

vel muligt, at de ærede Forslagsstillere nærmere have tænkt sig dette, hvilke Skoler der skulle have de forskellige Klasser, men der blev ikke ved Motiveringen af Ændringsforslagene angivet det mindste derom. Snarere maa jeg imidlertid antage, at Ændringsforslagsstillerne mere have tænkt paa de private Skoler end paa selve Statsskolerne, men saa maatte man have henholdt sig til en hel anden Del af Lovforslaget, nemlig § 18, thi der er der Tale om, under hvilke Betingelser Ministeren kan godkende kommunale Skoler og private Skolers Eksamensret, selv om de indrettes paa en noget anden Maade end Statsskolerne. Med Hensyn hertil vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at jeg for mit Vedkommende ikke ser noget til Hinder for, at navnlig kommunale Realskoler, som der sikkert nok vil blive oprettet flere af, kan indrettes noget anderledes end Statsskolerne, saa her bliver en noget anden Læseplan. Thi saaledes som de kommunale Realskoler nu om Stunder oprettes, oprettes de i Forbindelse med og blive en Helhed med Kommunens øvrige Skolevæsen. Der er derfor ikke noget til Hinder for, at man kan tillade disse Skoler at indrette deres Plan paa en noget anden Maade end Statens Mellemskoler.

Om man kan gaa saa vidt, at det ogsaa tillades private Skoler at indrette sig paa 2, 3 eller 4 etaarige Klasser, betvivler jeg meget, thi her er Fare for, at man kan komme ind paa en kursusagtig Undervisning, som i mange Henseender har sine Vanskeligheder og ikke mindst i Henseende til Eksamensvæsenet. Hvis man maatte ønske at indskrænke vort Eksamensvæsen noget — og det er noget, jeg meget ønsker — maa man gaa over til saa vidt muligt at lade Eksamenen erstatte af Skolens Vidnesbyrd om sine Elevers Udvikling, og det kan ogsaa lade sig gøre at gaa i den Retning for alle Eleverne, som gaa i en Skole, men for Privatisterne maa man vel at mærke fremdeles forbeholde sig at have Eksamen. Skal man for Skolernes Vedkommende mere og mere gaa over til Skolernes Vidnesbyrd om Elevernes Udvikling og Uddannelse i det hele, maa Skolerne ogsaa give Eleverne en grundig Uddannelse og kunne ikke nøjes med at give dem korte Kursus, thi bliver Undervisningen til det, har Skolen ikke længere det Kendskab til Eleverne, som maa forudsættes for, at Skolens Vidnesbyrd delvis kan træde i Stedet for det nuværende meget omhyggeligt gennemførte Eksamenssystem. Eksamenen maa man naturligvis beholde